

LATVIJAS STATISTIĶU ASOCIĀCIJAS

Informatīvais biletens Nr 7 (2003.g.)

LSA veikums

Par LSA darbu 2002./2003.gadā

Pēteris Zvidriņš, akad.

LSA prezidents

Aizvadītajā pārskata gadā kopš iepriekšējā 30.oktobri ievēlējā jauno valdi rīkotas 6 valdes sēdes. Vislielākā uzmanība tika veltīta starptautiskās konferences "Statistiskie pētījumi-sociālo zinātņu un izglītības bāze" organizēšanai š.g. 2.-4. oktobri, kā arī šīs konferences materiālu publicēšanai. Tāpat uzmanība tika veltīta Asociācijas tematisko lasījumu organizēšanai. Pavisam pārskata periodā notika 6 tematiskie lasījumi. Aktīvi valdes darbā kopumā strādāja Ilmārs Vanags, Juris Krūmiņš, Biruta Sloka, Aija Žigure. LSA lietvedību veiksmīgi kārtoja Inese Grizāne.

Starptautiskās konferences organizēšana un tās materiālu sagatavošana publicēšanai parādīja LSA valdes darba efektivitāti. Šajā darbā tika iesaistīti visu valstī esošo statistikas institūciju vadošie statistiķi. Atzinīgi, ka tajā piedalījās arī IZM ministrs Dr. Kārlis Šadurskis, Latvijas augstākās izglītības padomes priekšsēdētāja akad. Baiba Rivža, LU vadības pārstāvji-prorektori. Pirma reizi neatkarības gados plašākā lokā norisa sarunas par iespējamo sadarbību Baltijas statistiķu darbā un ar Vācijas statistiķu asociāciju.

LSA biedru skaits Asociācijas izveidošanas laikā 1999.gadā bija 82, tagad tas svārstās ap 100. Tomēr asociācijas biedru sastāvs turpina novecot, un tikai apmēram 30% no tiem ir jaunāki par 45 gadiem. Jaunāka gadagājuma biedru iesaistīšanā darbs nav veikts pietiekamā līmenī (atb.valdes locekle S.Kristapsone). Nedaudz apsīcis darbs informatīvajā jomā, tomēr uz pilnsapulci atkal sagatavots biletens, kas sniedz informāciju par svarīgako LSA darbībā (atb.valdes loceklis E.Vaskis). Liels darbs tika veikts starptautiskās konferences mājas lapas izveidošanā (S. Bāliņa).

Centrālā statistikas pārvalde - oficiālās statistikas darbu galvenā izpildītāja un organizētāja-pārskata periodā ir sekmīgi pildījusi Statistiskās informācijas valsts programmā paredzētos darbus. Uzsākti daudzi jauni statistiskie apsekojumi: iedzīvotāju veselības aptauja, laika izlietojuma apsekojums, mūžizglītības un vairāki citi apsekojumi. Statistikas datu izplatīšanas jomā kopš 2003.gada sākuma datu lietotājiem ir pieejama CSP Interneta datu bāzes ar gada statistikas rādītājiem, tautas skaitīšanas un lauksaimniecības skaitīšanas rezultātiem. Par šo darbu CSP izvirzīta ANO Ekonomikas un Sociālo jautājumu departamenta apbalvošanai iedzīvotāju pakalpojumu sniegšanas kategorija. LSA ir viena no rekomendējošām organizācijām. Latvija ieviesusi visus ES pamatlīkumus statistikas jomā.

Jau otro gadu LSA darbā aktīvi strādā Veselības statistikas un medicīnas aģentūras speciālisti, t.sk. mūsu Asociācijas biedri (J.Karašķēvica, J.Misiņš u.c.). It īpaši uzteicama Aģentūras darbība statistisko izdevumu sagatavošanā, aktīvs darbs noris starptautiskās sadarbības jomā, kā arī veselības iestāžu statistiku apmācībā.

2003.gadā sekmīgi norisinājās zinātniskā darbība atsevišķās statistikas nozarēs. Lielāks izpildītāju skaits prof. E. Vanaga vadībā strādā Latvijas Statistikas institūtā pie tēmas "Statistikas pilnveidošana un teritoriju sociāli ekonomiskā attīstība ES kontekstā". Institūta pētījumu problemātika aptver statistikas un ekonometrijas metodes, teritoriālās statistikas problēmas, iedzīvotāju dzīves līmeņa un citus pētījumus sociālās statistikas jomā, konjunktūras aptaujas un to rezultātu analīzi Latvijas rūpniecībā, būvniecībā, tirdzniecībā, pakalpojumu sektorā un lauksaimniecībā, investīciju un finansu statistiku, pētījumus statistikas datu apstrādes pilnveidošanā. Ievērību pelni Institūta zinātnisko rakstu krājums "Statistikas un pārvaldes problēmas". Pārskata periodā izdotas vairākas citas LSI publikācijas, kurās kā izdevējs minēta arī LSA, t.sk. 2002.gadā – prof. Olģerta Krastiņa "Latvijas Vēstnes" iepriekšējā gadā publicēto rakstu krājums "Mūsu problēmas ar statistiku un bez tās".

Arī LU asoc. prof I.Ciemiņas un prof. P.Zvidriņa vadībā sekmīgi turpinās 3 Latvijas Zinātnes Padomes projekti par valsts iedzīvotāju noslānošanās, novecošanās un demogrāfisko struktūru izpēti. Šī gada beigās ANO izdevniecībā Ženēvā iznāk monogrāfija pr veco cilvēku stāvokli Latvijā "Socio-Economic Status and Living Arrangements of Older Persons in Latvia" (autori P.Zvidriņš, A.Bērziņš, L.Ezera, A.Greitāns). Sadarbībā ar Labklājības ministrijas speciālistiem statistiķi – praktiķi un zinātnieki (J.Krūmiņš, U.Ušackis, G.Petere, P.Zvidriņš) izstrādāja MK

Latvijas
Statistiku asociācija
2003. gada
1. decembrī
bijā 103 biedri

noteikumu projektu par tā sauktā G rādītāja parametriem, kas ir pamatā vecuma pensiju aprēķiniem. Vairākas tēmas izpilda arī RTU, Ventspils augstskolas, Banku augstskolas, LU Fizikas un matemātikas fakultātes mācībspēki.

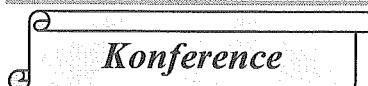
Aizvadītā gadā jūtami aktivizējies darbs starptautiskās sadarbības jomā. Bez minētās starptautiskās konferences organizēšanas jāatzīmē LSA līdzdalība Starptautiskā Statistikas institūta sesijas darbā Berlīnē (A.Žīgure, I.Vanags, J.Misāns u.c.). 2003.gadā veiksmīgi pabeigta PHARE Daudzvalstu statistiskās sadarbības programma. Aktīvi starptautiskajā sadarbībā ir lielākā daļa valdes loceklji (Jānis Lapīņš, Juris Krūmiņš, Aija Žīgure, Ilmārs Vanags, Jautrīte Karašķēvica, Gaida Pettere, Biruta Sloka, Jānis Vucāns, Pēteris Zvidriņš) un atsevišķi Asociācijas individuālie biedri (Aleksandrs Šostaks u.c.), tomēr Asociācijas līmenī šī sadarbība nav pietiekami izvērsta. Tikai starptautiskās konferences laikā iezīmējās atsevišķas sadarbības jomas Baltijas valstu līmenī.

Joprojām aktuāls ir jautājums par augstu kvalificētu speciālistu sagatavošanu. 2002.gadā Signe Bāliņa un 2003.gadā valdes locekle Silvija Kristapsone aizstāvēja disertācijas, iegūstot zinātņu doktora grādu ekonomikā (statistikā). Turpinās studiju programma "matemātikis-statistikis" LU Fizikas un matemātikas fakultātē. Neliels skaits studentu mācās LU ekonomikas studiju programmās. Būtu svarīgi panākt, lai šos kvalificētos speciālistus izmantotu praktiskajā darbā valsts institūcijās vispirms CSP.

Statistikas kursi ir obligāti augstskolu studiju programmās. Tāpēc vairāki Asociācijas biedri regulāri strādā pie mācību līdzekļu sagatavošanas. No pēdējā gada izdevumiem jāatzīmē prof. Z.Gošas "Statistika" un profesorū O.Krastiņa un I.Ciemiņas "Statistika", doc.S.Kristapsones "Statistika", kā arī statistikai tuvo saskarsmes kursu izdošana Ekonometrijā (O.Krastiņš), Demogrāfijā (P.Zvidriņš) un dažus citus.

Atzīstami vērtējams darbs statistikas popularizēšanas jomā, publicējot populārzinātniska rakstura rakstus presē, uzstājoties pa radio un televīzijā. Jāatzīmē arī ikgadējo LSA valdes organizēto ekskursiju (uz Pokaiņiem).

Perspektīvā LSA valdei lielāka vērība būtu jāveltī statistiskās terminoloģijas pilnveidošanai. Nav izdevies īstenot Statūtos paredzētās Marģera Skujenieka balvas piešķiršanu, tomēr veikta iestrāde, lai vismaz vienā kategorijā tas notikuši nākošajā gadā.

Statistika sociālajās zinātnēs un izglītībā

Juris Krūmiņš

LU prorektors, konferences rīcības komitejas priekšsēdētājs

Sociālo zinātņu attīstība un augstākās izglītības programmas nav domājamas bez statistisko metožu un mūsdienu informācijas tehnoloģiju lietošanas. Pieredzes apmaiņai par šiem jautājumiem bija veltīta Latvijas Universitātes, Centrālās statistikas pārvaldes un Latvijas Statistiku asociācijas kopīgi rīkotā starptautiskā konference "Statistikas pētījumi - sociālo zinātņu un izglītības bāze".

Konference notika Latvijas Universitātē no otrā līdz ceturtam oktobrim. Tajā piedalījās 84 dalībnieki no astoņām valstīm – ASV, Igaunijas, Krievijas, Latvijas, Lietuvas, Norvēģijas, Vācijas un Zviedrijas. Konferences atklāšanā piedalījās izglītības un zinātnes ministrs K.Šadurskis. Ministrs bija sagatavojis uzrunu konferences dalībniekiem, kā arī plenārsēdes referātu "Statistisko tehnoloģiju speciālistu sagatavošana mūsdienu vajadzībām".

Prāvā dalībnieku skaita dēļ konferences darbs tika organizēts vairākās plenārsēdēs un divās paralēlajās sekcijās – "Statistiskie pētījumi sociālās zinātnēs" (vadītāji I.Jelisejeva, J.Krūmiņš, R.Počs) un "Statistika un izglītība" (vadītāji G.Kasnauskiene, A.Saether, B.Sloka). Konferences programmas komiteja P.Zvidriņa vadībā prezentācijai konferencē bija izvēlējusies 43 ziņojumus. Starp ziņojumu autoriem varēja atrast gan pieredzējušus akadēmisko aprindu pārstāvus, gan valsts statistikas organizatorus, gan doktorantus.

Par statistiku asociāciju lomu statistikas pētījumos referātus konferencē nolasīja Vācijas Statistiku asociācijas prezidents R.Staeglins un Latvijas Statistiku asociācijas prezidents P.Zvidriņš. Profesors G.Kuldorfs no Umeo Universitātes (Zviedrija) plašā prezentācijā bija apkopojis informāciju par Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbību izlases apsekojumu organizēšanā un rezultātu analīzē. Centrālās statistikas pārvaldes priekšniece A.Žīgure ziņoja par statistikas organizācijas un metodiskās vadības pilnveidošanas problēmām Latvijā.

Konference būs! (pēdējā rīcības komitejas un LSA valdes apvienotā sēde 29. septembrī)

Uz relatīvā izteiksmē visai prāvo statistikas un demogrāfisko pētījumu īpatsvaru sociālo zinātņu pētniecības tematikā Latvijā un aktīvo starptautisko sadarbību savā ziņojumā norādīja J.Krūmiņš. Daudz ierosmju turpmākai apspriešanai konferences gaitā deva Igaunijas Statistiku asociācijas prezidenta, Tartu Universitātes profesora T.Kollo ziņojums par statistiku sagatavošanu piecos gados pēc modeļa 3+2.

Statistiskās izglītības jautājumiem konferencē bija veltīti aptuveni puse ziņojumu. Tie vērsa klātesošo uzmanību uz vēl pastāvošām kursu dublešanās problēmām pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās, uz nepieciešamību rūpīgāk izvērtēt statistikas un ekonometrijas kursu saturu, vajadzību pēc problēmorientētām un uz tirgus pētījumiem balstītām statistisko metožu studijām un vēl plašākas statistisko datorprogrammu lietošanas. Noslēguma plenārsēdē šajā tematiskajā grupā ietilpa J.Misiņa ziņojums par veselības statistikas kursiem, G.Petteres un līdzautoru ziņojums par statistikas pasniegšanu augstākajās profesionālajās mācību iestādēs un G.Kaupina (ASV) interesantais materiāls par statistiskiem piemēriem cilvēkresursu kursu pasniegšanā.

Īpašu interesi izraisīja referāti par doktorantūras attīstības jautājumiem. Bijušā Eirofakultātes direktora A.Saethera (Norvēģija) ziņojums bija par tematu "Kāpēc un kur investē Baltijas jūras reģionā? – doktorantūras programmu piemērs". Profesore I.Jeļisejeva no Sanktpēterburgas referēja par doktora disertācijās minētajām statistikas problēmām Krievijā.

Visai daudzveidīga referātu tematika tika skarta sekcijā "Statistiskie pētījumi sociālās zinātnēs". Tie aptvēra integrācijas Eiropas Savienībā jautājumus, makroekonomikas, konjunktūras, demogrāfiskās un reģionālās attīstības problēmas. Tematiski labi sasaucās J.Vucāna un līdzautoru ziņojums par uzņēmējdarbības makrovides novērtēšanas metodoloģiskiem aspektiem Baltijas valstīs ar Tartu Universitātes ekonometrijas profesores T.Paas ziņojumu par pārejas perioda un integrācijas ES sociālām sekām Baltijas valstīs.

Par statistikas un socioloģijas savstarpejī ciešo pielietojumu pētniecībā referātu bija sagatavojuusi B.Rivža ar līdzautorēm. Apkopojumu par īpaši atbalstāmo teritoriju noteikšanu Latvijā, izmantojot statistikas rādītājus un metodes sniedza savā ziņojumā E.Vanags un O.Krastiņš ar līdzautorēm.

Vairums konferences ziņojumu tika demonstrēti ar datorprojektoru. Šie *PowerPoint* faili tūlīt pēc konferences visiem bija pieejami LU web mājas lapā. Konferences darba valodas bija latviešu un angļu. Tāpēc nereti ziņojumus latviešu valodā pavadīja datorprezentācija angļu valodā. Diemžēl plāšā konferences programma un prāvais dalībnieku skaits neļāva pietiekami daudz laika atvēlēt jautājumiem un diskusijām. Tas būtu jāņem vērā organizējot nākošās konferences. Konferences materiālus ir paredzēts publicēt atsevišķā izdevumā.

Rīcības komitejas vārdā izsaku pateicību LU, CSP, LSA, Statistikas institūtam un Latvijas Zinātnes padomei par materiālo pienesumu un konferences dalībniekiem, kuri ar saviem interesantajiem ziņojumiem un dalības maksu sekmēja konferences sekmīgu norisi.

Šis grūtais bet sirdij tuvais statistikas darbs

Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju aģentūras Veselības statistikas speciālistu paveiktais 2002. - 2003.gadā

Jautrīte Karašķevica,
veselības zinātņu maģistrs,
Aģentūras direktore veselības statistikas jautājumos

Veselības statistikai šie divi gadi bija samērā nervozi, raugoties gan no organizatorā viedokļa, gan no darba apjoma līmeņa. Taču, neskatoties uz šo situāciju katru gadu esam sagatavojuši un izdevuši 7 publikācijas latviešu un angļu valodās: "Latvijas veselības aprūpes statistikas gadagrāmata", "Mātes un bērna veselības aprūpe", "Sabiedrības veselības analīze Latvijā", "Mirstības medicīniskie aspekti", "Latvijas iedzīvotāju veselības un veselības aprūpes pārskats", "Veselība Baltijas valstīs".

Kopā ar Pasaules Veselības organizācijas attiecīgiem kolēģiem sagatavota publikācija "Health care systems in Transition, Latvia". Šajā publikācijā sniegs ieskats veselības aprūpes reformā, tās gaitā sākot no 1993.gada. Aprakstīta veselības aprūpes reforma, sistēmas organizācijas maiņas, dažādo veselības aprūpes veidi (primārā, sekundārā, terciārā) izmaiņas. Novērtētas reformas kļūdas un priekšrocības. Interneta adrese: <http://www.observatory.dk>

Kopā ar Pasaules Veselības organizācijas pārstāvjiem un Eiropas Kopienas Sabiedrības un riska novērtēšanas daļu sagatavotas divas publikācijas: "Highlights on Health in Latvia" un "Health status overview for countries of

Central and Eastern Europe that are candidates for accession to the European Union". Abas šīs publikācijas bija obligāti sagatavojamas visām kandidātvalstīm. Interneta adrese: <http://www.who.dk>

Pirmajā no minētajām tika īsumā aprakstīta valsts un tās iedzīvotāji, to veselības stāvoklis, dzīves veids, apkārtējās vides ietekme uz veselību, veselības aprūpes sistēma. Rādītāji tika salīdzināti ar kandidātvalstu vidējiem rādītājiem un Eiropas valstu vidējo. Otrajā doti visu desmit kandidātvalstu veselības stāvokļa salīdzinājumi pret šo valstu grupas vidējiem rādītājiem un Eiropas Kopienas videjo.

Šeit jāpiemin, ka Latvija izskatās ļoti slikti citu valstu starpā. Mums ir viszemākais vidējais paredzamais mūža ilgums vīriešiem un trešais zemākais sievietēm.

Latvijai ir augsta kopējā mirstība un arī zīdaiņu mirstība. Mums ir augsts pašnāvību skaits, sevišķi vīriešiem. Mēs netiekam galā ar difteriju un tuberkulozi. Mēs turpinām daudz lietot alkoholu, sevišķi stipro un narkotiskās vielas. Latvijas iedzīvotāji joprojām ir mazaktīvi, daudz lieto sāli un taukus. Neskatoties uz to, ka daudz darīts apkārtējās vides sakārtošanā, tikpat daudz vēl darāmā. Veselības aprūpes sistēma tiek reformēta no 1993.gada un tai neredz gala. Mums ir visaugstākais nodrošinājums ar stacionāra gultām uz 10 000 iedzīvotājiem starp visām kandidātvalstīm un ģimenes ārsti citu specialitāšu skaitā ir tikai 13%.

Turpināta sadarbība ar Ziemeļvalstu veselības statistikas komiteju jautājumā par jaunas veselības statistikas gadagrāmatas sagatavošanu, kurā būtu salīdzināti identiskas kopas rādītāji 8 valstīs: trīs Baltijas un 5 Ziemeļvalstīs. Šādas publikācijas izdotas jau no 1994. – 1996., 1997. – 2000.g.

Aktīvs darbs noris Luksemburgā, Sabiedrības veselības un riska novērtēšanas daļā. Veselības speciālisti ir aktīvi iesaistījušies jaunās Eiropas Kopienas "Sabiedrības veselības programmā", ar to saistītos projektos un darba grupās.

Ikmēneša sanāksmēs Luksemburgā tiek apspriesti dažādi ar veselības statistiku saistīti jautājumi un iespējamie to risināšanas veidi pēc iestāšanās Eiropas Savienībā. Atbilstoši apmācību programmai, katru gadu veselības iestāžu statistiķiem tiek novadīti divi apmācību kursi, 2 nedēļu garumā.

Plaši veselības statistikas datus saturoši materiāli sagatavoti nākošajam "Pasaules Veselības ziņojumam" un atsevišķam ziņojumam par "Mātes un bērnu veselību Eiropas reģiona valstīs".

Mūsu publikāciju pieejamība ir sekojoša:

- 14 obligātie eksemplāri tiek nodoti valsts lielākajām bibliotēkām;
- Divi katras publikācijas eksemplāri ir Centrālās statistikas pārvaldes informācijas centra lasītavā;
- Katra publikācija nopērkama pie mums vai pasūtot no CSP kataloga;
- Mūsu aģentūras mājas lapas adrese ir: <http://www.vsmta.lv>

Bez tam mūsu rīcībā ir Pasaules Veselības organizācijas "Health for All" datu bāze, kuru mēs izplatām bez maksas, jo katru gadu piedalāmies tās aktualizēšanā. No 1999.gada darbojas "Latvijas datu prezentācijas sistēma (DPS)". Šīs sistēmas datu bāze satur informāciju no 1999.gada. Datu bāze satur informāciju sākot no 1989.gada. Informācija ir strukturēta valsts nozīmes pilsētu un rajonu griezumā. Datu bāze domāta valsts reģionu savstarpējai salīdzināšanai un analīzei. Datu avoti: valsts statistiskie pārskati, operatīvie ziņojumi, pētījumi un citi. Datu periodiskums datu bāzē ir gads.

Datu bāzē rādītāji ir sadalīti 8 grupās:

✓ demogrāfija ✓ mirstība ✓ slimību biežums ✓ veselības aprūpes resursi ✓ mātes un bērnu aprūpe	✓ stacionārā palīdzība ✓ ambulatorā aprūpe ✓ darbspējas zaudējums ✓ aprūpes kvalitāte ✓ ekonomiskā un sociālā situācija

Sistēma attēlo statistikas datus lietotājam uzskatāmu grafiku veidā:

- ✓ kartogramma [Maps]
- ✓ stabīju diagramma [Bar chart]
  - horizontālā;
  - vertikālā.
- ✓ līniju veida diagramma [Line chart]
- ✓ sarindotā stabīju diagramma [Ranked bar chart]
- ✓ salīdzinošā diagramma [Comparison chart]
- ✓ stāvokļa (pozīcijas) diagramma [Boxplots by value; Boxplots by rank]
- ✓ korelācijas diagramma [Scattergram chart]
- ✓ histogramma [Histogram]
- ✓ pārskata diagramma [Overview]
- ✓ pieejamības diagramma [Availability]

Programma piedāvā 4 dažādus rādītāju skaitliskā attēlojuma veidus (tabulas):

1. Viena izvēlētā rādītāja skaitliskie lielumi tiek doti pa visām valstīm izvēlēto gadu dinamikā [Table A];
2. Viena izvēlētā rādītāja skaitliskie lielumi tiek doti pa izvēlētām valstīm visu iespējamo gadu dinamikā [Table B];

3. Izvēlēto rādītāju (1-5) skaitliskie lielumi tiek doti izvēlētajai valstij visu iespējamo gadu dinamikā [Table C];
4. Viena izvēlētā rādītāja skaitliskie lielumi tiek doti visām valstīm programmas ieviešanas gadā un pēdējā gadā [Table D].

Tabulas un grafikus ir iespējams eksportēt un izmantot Word, Excel vai citās programmās.

Šī datubāze kopā ar rokasgrāmatu ir nopērkama pie mums. Nepieciešams ir tukšs kompaktdisks un nauda 35.40 Ls. Turpmākā informācija tiek nodrošināta bez maksas.

Cienījamo lasītāj! Ceru, ka esmu sniegusi nelielu ieskatu veselības statistiku grūtajā, bet patīkamajā darbā.

In memoriam:

Statistika un demogrāfija, bez sava seniora paliekot

Bruno Mežgailis (03.01.1923. – 13.11.2003.)

(saīsināti pēc raksta "Klusuma brīdī Bruno Mežgaili vēl atceras", kas publicēts "Latvijas Vēstnesī" 2003.gada novembrī)

Šā gada 13.novembrī pēc vairākiem slimībā pavadītiem gadiem no mums šķīrās viens no Latvijas statistikas un demogrāfijas izveidotājiem profesors Bruno Mežgailis.

Kā ļoti nopietns B.Mežgailja veikums jāvērtē tautas skaitīšanas organizācija un vadība Latvijas teritorijā 1959.gadā. Kā otrs sasniegums jāvērtē tagadējā Latvijas Statistikas institūta bāzes izveidošanā padomju apstākļos. B.Mežgailis tālaika apstākļos atbalstīja objektīvus lietišķus statistikas pētījumus.

Pats B.Mežgailis pievērsās demogrāfijas problēmām. Kā objektīvas ar ļoti minimālām nodevām tālaika politikai jāvērtē viņa monogrāfijas "Padomju Latvijas iedzīvotāji" (1973., līdzautors P.Zvidriņš) un "Padomju Latvijas demogrāfija: struktūra, procesi un problēmas" (1985.).

Kopš 1968.gada B.Mežgailis veica arī docētāja darbu Rīgas Politehniskajā institūtā, no 1977.gada – profesors. Tagad Latvijā ir izveidojusies spēcīga demogrāfu skola.

Kad 1991.gadā uz minētās nodaļas bāzes izveidojās pastāvīgs Latvijas Statistikas institūts, B.Mežgailis līdz spēku izsīkumam palika tā vadošais pētnieks, izzinot demogrāfijas problēmas.

Tagad Bruno ir citās dimensijās. Vai no turienes arī var saskatīt demogrāfisko krīzi Latvijā un kaut kā palīdzēt? Ja var, Bruno to darīs.

Oļģerts Krastiņš, Edvīns Vanags – darbabiedri Latvijas Statistikas institūtā

Par LSA aktivitātēm īsumā

LSA rīkotie tematiskie lasījumi

Turpinājās asociācijas tematiskie lasījumi par aktuāliem ar statistiku teoriju un praksi saistītiem jautājumiem. Tie tika organizēti gan tradicionālajā, gan diskusiju formā. Pārskata gadā (kopš 2002.gada LSA biedru kopsapulces) ir notikuši šādi tematiskie lasījumi:

- ❖ 25.11.2002 – Diskusija "Izlases metodes pielietošana statistikā: problēmas un risinājumi". Diskusiju uzsāka I.Šlope, J.Lapiņš un S.Bāliņa; 5 diskusanti, 28 dalībnieki;
- ❖ 20.01.2003 – "Lauksaimniecības skaitīšanas rezultāti", I.Gramberga, I.Kukope, A.Raubena, 35 dalībnieki;
- ❖ 17.02.2003 – Diskusija "Nodarbinātības statistikas problēmas". Diskusiju uzsāka Z.Priede, 6 diskusanti, 35 dalībnieki;
- ❖ 18.03.2003 – "Centrālās statistikas pārvaldes datu analīzes Internetā un to izmatošanas iespējas", U.Ainārs, 32 dalībnieki;
- ❖ 22.04.2003 – Diskusija "Augstskolas, to personāls un studējošie statistikas skatījumā". Diskusiju uzsāka M.Behmane, 5 diskusanti, 38 dalībnieki;
- ❖ 24.11.2003 – "Starptautiskā statistikas institūta 54.sesija, Berlīne, 2003.gada 13.-20.augusts", K.Misāns, I.Vanags.

"Eiropas Demogrāfu konference, Varšava, 2003.gada 26.-30.augusts", J.Krūmiņš, P.Zvidriņš, 20 dalībnieki.
Kopš tematisko lasījumu uzsākšanas 2000.gada novembrī pavisam ir notikuši 22 šādi lasījumi.

Meklējet rakstos

Jaunāko publikāciju saraksts statistikas jomā

Arhipova I., Bālina S. Statistika ekonomikā. Risinājumi ar SPSS un MS Excel. Rīga, Datorzinību centrs, 2003.

Goša Z. Statistika. Rīga, Latvijas Universitāte, 2003.

Jaunzems A., Vasermanis E. Riska analīze : kursa materiāli. Rīga, Latvijas Universitāte, 2001.

Krastinš O., Ciemina I. Statistika: mācību grāmata augstskolām. Rīga, LR Centrālā Statistikas pārvalde, 2003.

Krastinš O. Ekonometrija: mācību grāmata augstskolām. Rīga, LR Centrālā statistikas pārvalde, 2003

Krastinš O. Mūsu problēmas: ar statistiku un bez tās : "Latvijas Vēstnesī" 2002.g. publicēto rakstu krāj. Rīga, Latvijas Statistikas inst., 2003

Krastiņš O.. Statistika par problēmām/ "Latvijas Vēstnesī" 2001. gadā publicēto rakstu krājums. – Rīga: LSA, LSI, 2002.

Krūminš J., Krūmina I. Statistisko metožu lietošana kvalitātes vadīšanā un nodrošināšanā. Rīga, Latvijas Universitāte, 2001.

Paura L., Arhipova I. Neparametriskas metode. Jelgava, LLKC, 2002.

Revina I. Ekonometrija. Rīga, Latvijas Universitāte, 2002.

Šķilttere D. Pieprasījuma prognozēšana. Rīga, Latvijas Universitāte, 2001.

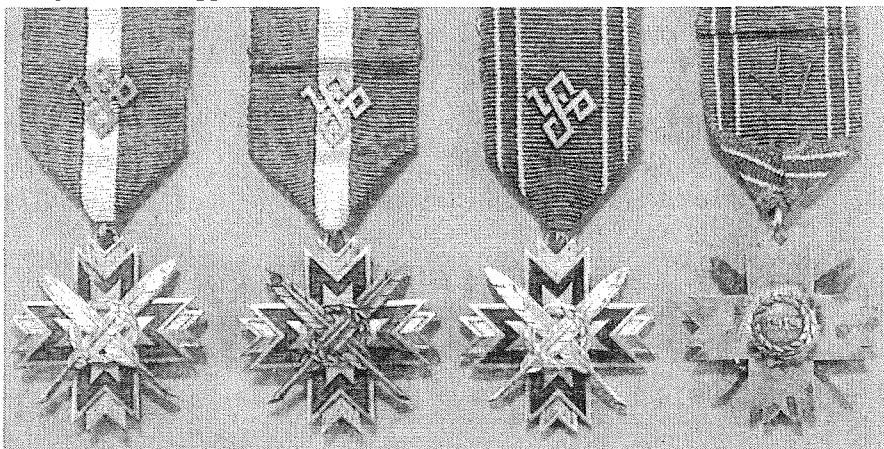
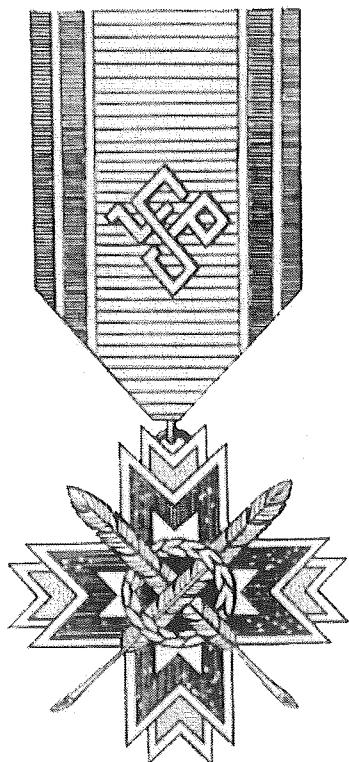
Diskusijai

Vai atkal būt Latvijas Statistikas goda zīmei?

Attēlā Valsts statistikas pārvaldes goda zīmes III pakāpe. Nodibināta 1935.g. par "atsevišķiem nopelniem valsts labā pie statistisko ziņu savākšanas un apstrādāšanas". Par tādiem tika uzskatīts atsevišķs izcils darbs statistikā, kā arī ilgstoši apzinīga un pašaizliedzīga savu pienākumu pildīšana.

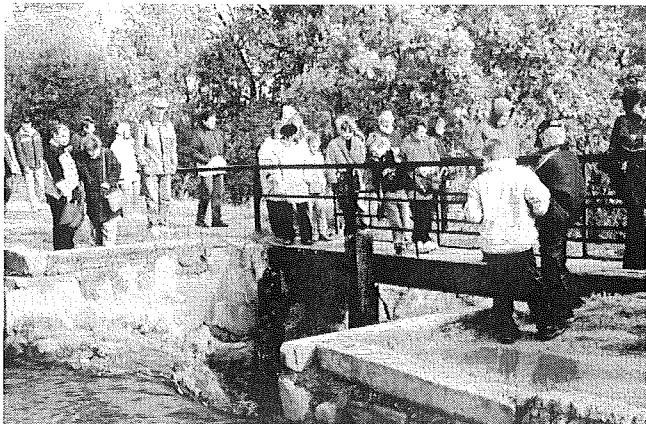
Goda zīmes bija 3 pakāpes. Goda zīmes piešķiršana tika izbeigta 1938.g. 18. novembrī.

Avots: Apbalvojumi Latvijas Republikā 1918-1940. Rīga, Latvijas Vēstures muzejs, 1993, 42.lpp.

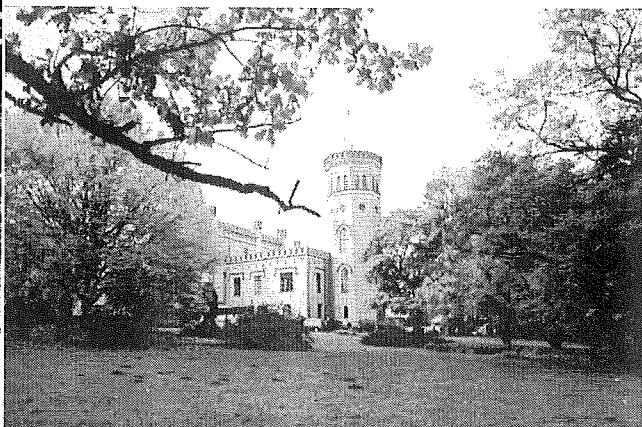

Asociācija ceļo

Brauciens uz Zemgali un Pokaiņiem

Peldēties būtu tā kā par vēlu. Bēnes dzirnavas un dīķis

Cik tad to Auces pīļu pavisam tur bija? Vecauces pils.

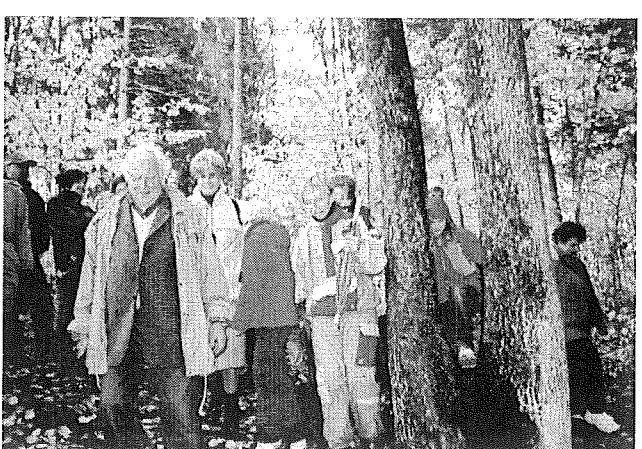
Pēc atspirdzinoša malka ūdens no Ķeveles avotiem par apetītes trūkumu neviens nesūdzējās.

Tajos baronu laikos nu gan ir gājis traki. Pie Lielauces pils

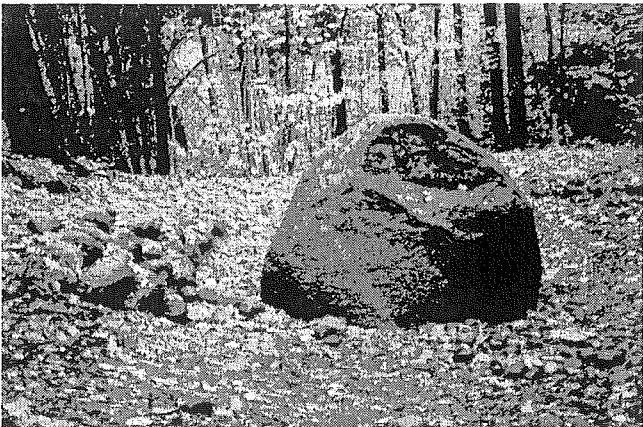
Te nu viņi (arheologi) raka, taču izlases (lasi rakšanas) apjoms bija ārpus ticamības intervāliem

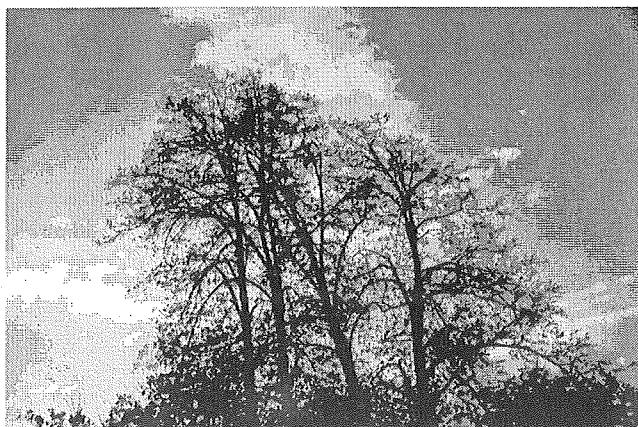
Dabā ir savi statistikas instrumenti. Respondences līmenis bija augsts (attēlā "Svara vērošanas" koks)

Kā to laimi meklē? Pie Laimes akmens stāsta gids.

Tēva akmens. Tuvu un ilgi pie tā neviens nevēlējās uzturēties. To apliecina arī demogrāfiskā situācija valstī!

Nu neviena lidojošā šķīvja virs Zikurata pakalna! Fakts

Latvijas Statistiķu asociācijas juridiskā adrese ir Lāčplēša ielā 1, Rīgā, LV-1301.

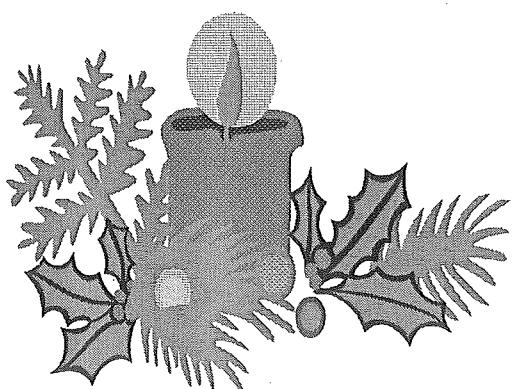
Tālruņi: 7366880 un 7366891, fakss 7830137, e-pasts: Ilmars.Vanags@csb.gov.lv un Inese.Grizane@csb.gov.lv.
Ar LSA statūtiem un citiem ar asociāciju saistītiem materiāliem var iepazīties vai saņemt to kopiju *LSA telpās*.

Jūs varat rakstīt šā bijetena veidotājiem un mēs centīsimies atbildēt šā bijetena slejās.

Mūsu adrese:

E.Vaskis, 219. kab., Lāčplēša ielā 1., Rīga, LV-1301

Novēlam mūsu lasītājiem
laimīgu, veselīgu un ražīgu jauno 2004. gadu